

!! GRUPLARDA VE SOSYAL HAYATTA İLETİŞİMİN ÖNEMİ

BİLGİLERİMİZİ HATIRLAYALIM

İletişim: Kişilerin duygu, düşünce ya da fikirlerini çeşitli yollarla başkasına aktarmasına denir.

Empati: Bir insanın kendini karşısındakinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlama çabasıdır.

Uzlaşma: Uzlaşma, yaşanan anlaşmazlığı çözmek amacıyla tarafların karşılıklı olarak bazı isteklerinden ödün vererek ortak bir noktada buluşmasıdır.

Jest: Jest, insanların duygu ve düşüncelerini el, kol, yüz ve beden hareketleriyle anlatmasına denir.

Mimik: Duygu ve düşünceleri belirtecek şekilde yüzde oluşan durum ve hareketlerdir.

KULLANILAN ARAÇ VE YÖNTEMLERE GÖRE İLETİŞİM TÜRLERİ

SÖZLÜ İLETİŞİM

Duygu ve düşüncelerin sözcüklerle ifade edildiği iletişim türüdür. Yüz yüze veya telefon ile yapılan konuşmaya dayalı görüşmeler bu iletişime örnektir.

YAZILI İLETİŞİM

Duygu ve düşüncelerin yazı aracılığıyla ifade edildiği iletişim türüdür. Mektuplar, telefon mesajları ve elektronik postalar, sosyal medya yazışmaları yazılı iletişime örnektir.

SÖZSÜZ İLETİŞİM

Duygu ve düşüncelerin; beden dili, jest, mimik gibi unsurlarla ifade edildiği iletişim türüdür. Fiziksel görünüş, kıyafet, bu iletişim türünü destekler.

İLETİŞİMİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

İletişimi Olumlu Etkileyen Tutum ve Davranışlar

- Empati kurmak
- Etkili dinlemek
- Farklılıklara saygılı olmak
- Kendini doğru ifade etmek
- Göz teması kurmak
- Gülümsemek (Tebessüm etmek)
- Dikkatini karşısındaki kişiye vermek
- Etkili reddetmek
- Ben dilini kullanmak
- Ses tonunu doğru kullanmak

İletişimi Olumsuz Etkileyen Tutum ve Davranışlar

- Ön yargılı olmak
- Emir vermek
- Tehdit etmek
- Suçlamak
- Alay etmek
- İsim (İkrap) takmak
- Argo sözcük kullanmak
- Karşısındaki kişinin sözünü kesmek
- Sen dilini kullanmak
- Dikkatini konuşmacıya vermemek

İletişim en az iki kişi arasında gerçekleşmektedir. Ayrıca iletişimin başlayabilmesi için kaynak ve alıcının birbirinden haberdar olması gerekmektedir.

Örnek Soru:

Etkili dinlemenin önemini belirten atasözü veya deyimlerden bir tanesini yazınız.

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

Örnek Soru:

Çocuk parkının yanından geçen kanalizasyon borusunun etrafa yaydığı kötü kokudan rahatsızlık duyan Zehra Hanım bir eli ile burnunu kapattı. Diğer eli ile çevredeki vatandaşlara oraya gelmemeleri eli ile gidin işareti yaptı. Ardından soruna çözüm bulmak için ilgili belediye birimini telefonla arayarak durumu bildirdi.

Buna göre, Zehra Hanım;

I. yazılı,

II. sözsüz,

III. sözlü

iletişim türlerinden hangilerini kullanmıştır?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

ETKİLİ DİNLEME

İletişim sırasında karşımızdaki kişinin söylediklerini doğru anlamak ve vermek istediği mesajı tam olarak almak için yapılan bir davranıştır.

Etkili Bir Dinleyicinin Özellikleri

- Dikkatimizi konuşan kişiye vermeli
- Göz teması kurmalı
- Dinlediğimizi hissettirmeli
- Konuşmacının sözünü kesmemeli
- Empati kurmalı
- Konuşmacıya geri bildirim vermeli

Dikkat!

Farklılıklara saygı, bireylerin fiziksel, kişisel, kültürel veya inançsal özelliklerini yargılamadan, oldukları gibi kabul edip değer verme anlayışıdır.

İLETİŞİMDE DİL

✓ BEN DİLİ

Bireyin karşılaştığı davranışın kendisini nasıl etkilediğini ve kendisine ne tür duygular yaşattığını açıklayan ifadelerdir.

➔ Ben dili;

- Olumlu bir iletişim türüdür.
- Konuşmalar davranışa yöneliktir.
- Suçluluk hissettirmez.

Örnekler:

- "Sözüm kesildiğinde üzülüyorum."
- "Geç kalındığında endişeleniyorum."
- "Beni dinlemediğini hissedince kırılıyorum."

Dikkat!

• Ben dili → Yapıcı iletişim

✗ SEN DİLİ

Karşı tarafı suçlayan, yargılayan ve eleştiren konuşma biçimidir.

➔ Sen dili;

- Olumsuz bir iletişim türüdür.
- Davranıştan çok kişiliğe yöneliktir.
- Tartışmaya neden olur.

Örnekler:

- "Sözüm kesildiğinde sinirleniyorum."
- "Sen hep geç kalıyorsun!"
- "Sen çok sorumsuzsun!"

• Sen dili → Yıkıcı iletişim

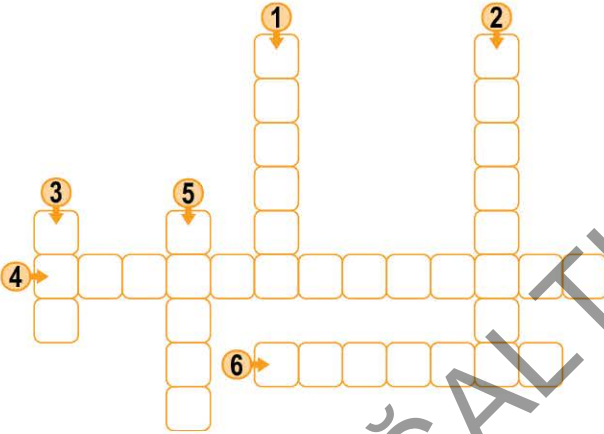
ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen iletişim yöntem ve araçlarını uygun olan iletişim türleri ile eşleştiriniz.

1 Mektup	2 Emoji	3 e-mail
4 Konuşmak	5 Gülümsemek	6 Ses tonu
7 Jest	8 Mimik	9 Mesajlaşmak

Sözlü İletişim   Sözsüz İletişim   Yazılı İletişim

ETKİNLİK 2

Soldan sağa

- Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır. Atasözünde önemi vurgulanan olumlu iletişim nedir?
- Anlaşmazlık durumunda iki tarafın uyuşup anlaşmasına denir.

Yukarıdan aşağıya

- Kişinin kendini başkasının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışmasıdır.
- Duygu, düşünce ve bilgilerin her türlü yolla başkalarına aktarılmasına denir.
- Bireyin kabul edilemeyen davranışları karşısında suçlayıcı ve eleştirici mesajlar içeren dile denir.
- Bir duygu ve düşüncenin kaş, göz, ağız, yüz hareketleriyle anlatılmasıdır.

ETKİNLİK 3

Aşağıda verilen ifadelerden iletişimde kullanılan olumlu tutumları (✓), olumsuz tutumları (X) ile işaretleyerek gösteriniz.

1	Sözünden dönmek	
2	Empati kurmak	
3	Emir cümlesi kullanmak	
4	Dikkatsiz dinlemek	
5	Farklılıklara saygılı olmak	
6	Dinleyiciye karşı ön yargılı olmak	
7	Ahlak dersi vermek	
8	Olumlu iletişim unsurları kullanmak	
9	Son sözü söylemek için çabalamak	
10	Düşüncelerimizi açıkça söylemek	
11	Yetersiz algılama, yanlış yorumlamak	
12	Lakap takmak	

ETKİNLİK 4

Aşağıda verilen cümlelerden sen dili ile ilgili olanların sonuna "Sen Dili", ben dili ile ilgili olanların sonuna "Ben Dili" yazınız.

	Örnekler	Sen Dili / Ben Dili
1	Sürekli yüksek sesle konuşuyorsun.	
2	Odanı toplamadığın zaman üzülüyorum.	
3	Sinemaya geç kaldığın için filme giremedik.	
4	Sürekli aynı hatayı yapıyorsun!	
5	Odanı toplarken bana yardımcı olmaman beni çok yoruyor.	
6	Derslerinden geri kalman beni üzüyor.	
7	Beni hiç dinlemiyorsun.	
8	Bana saygı duymadığını düşünüyorum.	

ETKİNLİK 5

25 yıldır aynı üniversitede öğretim üyesi olarak çalışan Hüseyin Bey Çarşamba günü 302 nolu sınıfa giderek dersine başladı. Önce sesli bir şekilde öğrencilerin isimlerini söyleyerek derse gelmeyenleri defterine not aldı. Günün konusu Türk tarihinin önemli şahsiyetleriydi. Konu ile ilgili genel konuşmasını yaptıktan sonra öğrencilerine sorular sordu. Çok sayıda el kaldıran öğrenci olduğunu görünce mutlu oldu ve birkaç öğrenciye cevap hakkı verdi. Bu sırada sınıfta aşırı uğultu olduğunu fark etti. Sınıf otoritesini sağlamak için elini sert bir şekilde masaya vurdu. Kızgın bir yüz ifadesi ile sınıfta tam bir sessizlik sağladı. " Söz gümüş ise sükût altındır." çocuklar diyerek dersine devam etti. O sırada konuşmaya devam eden öğrencisi Sinan dikkatini çekti. Sinirlenerek " Sen arka sırada oturan dört gözlü şişman çocuk, bu şekilde konuşmaya devam edersen dersimden geçemezsin, okuyup adam olmayacağın belli zaten" dedi.

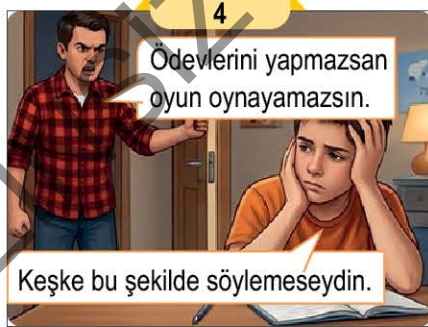
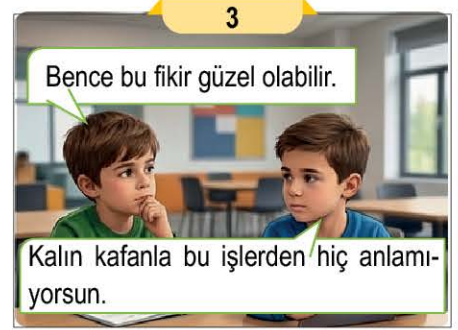
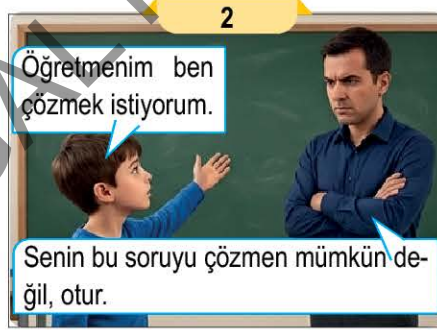
1. Hüseyin Bey'in öğrencisi Sinan'a yaptığı konuşmada iletişimi olumsuz etkileyen tutum ve davranışlardan hangilerine yer verdiği söylenebilir?

2. Hüseyin Bey'in metinde sözsüz iletişime örnek olan davranışlarını yazınız.

3. Hüseyin Bey'in "Söz gümüşse sükût altındır." sözü ile vurgulamak istediği mesajı yazınız.

ETKİNLİK 6

Numaralandırılarak verilen diyaloglardaki olumsuz iletişime neden olan tutum ve davranışları yazınız.

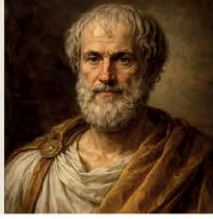
1	2	3	4	5	6
....	....	....	....	....	....

SÜREÇ İZLEME TESTİ

1.

Aristoteles

Akıllı insan düşündüğü her şeyi söylemez, fakat söylediği her şeyi düşünür.

Buna göre, Aristoteles'in iletişim ile ilgili;

- I. Etkili dinleme,
- II. Etkili konuşma,
- III. Ön yargılı olma

durumlarından hangilerine vurgu yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Etkili konuşma, duygu ve düşüncelerimizi açık, anlaşılır ve doğru şekilde ifade etmemizi sağlar. Geçmişten günümüze etkili konuşmanın önemini vurgulayan özlü sözler söylenmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin etkili konuşmanın önemini vurguladığı söylenemez?

- A) Söz gümüşse sükût altındır.
- B) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
- C) Ne söylediğin kadar, nasıl söylediğin de önemlidir.
- D) Söz var dağa çıkarır, söz var dağdan indirir.

3. Aşağıda verilen örnek-iletişim hatası eşleştirmelerinden hangisinin yanlış olduğu söylenebilir?

Örnek	İletişim hatası
A) Bu soruyu ana sınıfı öğrencisi bile çözer. Hala çözemedin mi?	Alay etmek
B) Sabah 06.00'da burada olmazsan seni işten kovarım.	Argo sözcük kullanmak
C) Kaç kişi denedi bir türlü tamir edemedi. Bu cılız halinle sen hiç yapamazsın.	Ön yargılı olmak
D) Çabuk elindeki telefonu bana ver.	Emir vermek

4. Bizim fabrikada çalışan Mühendis Hakkı Bey genç kızların kullandığı çiçekli bir atkı takardı. Bu haline sürekli güler, eğlenirdik. Sonradan öğrendik ki, atkı beş yıl önce hayatını kaybeden kızına aitmiş.

Bu bilgide iletişimi olumsuz etkileyen unsurlardan hangisine değinilmiştir?

- A) Sen Dili
- B) Çatışma
- C) Ön Yargı
- D) Eleştirme

5. Görseldeki iletişim ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Beden dili kullanılmıştır.
- B) Göz teması kurulmuştur.
- C) Yazılı iletişim tercih edilmiştir.
- D) Olumlu iletişim gerçekleşmiştir.

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

6. **Demet :** Bugün dershanede üzücü bir olay yaşadım.

Babası: Ne oldu kızım? Seni dinliyorum.

Demet : Sıra arkadaşım Melis deneme sırasında optik formumun üzerine su döktü.

Babası: Sence bunu neden yaptı?

Demet : Aslında yanlışlıkla yaptı. Ama ben üzüldüğüm için biraz fazla tepki gösterdim. Onu kırdığım için üzgün hissediyorum.

Babası: Arkadaşını telefonla arayalım mı?

Verilen diyalogla ilgili;

- I. Babası etkili dinleme gerçekleştirmiştir.
- II. Olumlu iletişim yürütülmüştür.
- III. Demet ben dilini kullanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Hiç sorumluluk almıyorsun, odanı günlerdir toplamıyorsun ve ben sürekli seni uyarmaktan çok yoruldum! Bu şekilde devam edersen çok sevdiğin dijital oyunlarına veda edersin.

Bu diyaloga göre sen dilinin;

- I. Suçlayıcı,
- II. Tehdit edici,
- III. Empati kurucu

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8. A Milli Futbol Takımımız, 2026 FIFA Dünya Kupası Avrupa Elemeleri E Grubu'nun son maçında İspanya ile karşı karşıya geldi. Maçın hakemi Felix Zwayer'in 12. dakikada düdüğünü çaldı. Milli takım oyuncumuz Deniz Gül'ün yaptığı hareketin faul olduğunu gösteren sarı kartını çıkardı. Duruma itiraz eden milli takım kaptanımız Merih Demiral ile Alman hakem arasında konuşma gerçekleşti. Pozisyonun faul olduğunu söyleyen hakem sarı kartın arkasına Deniz Gül'ün adını not olarak maçı devam ettirdi.

Buna göre, hakemin maç esnasında;

- I. Yazılı,
- II. Sözlü,
- III. Sözsüz

iletişim yollarından hangilerini kullandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

9. "Türk Danteli" olarak da bilinen iğne oyları, Anadolu'da kadınların duygularını, düşüncelerini ve sosyal mesajlarını kelimeler kullanmadan aktardıkları çok güçlü, geleneksel bir iletişim aracıdır. Örneğin; Sarı nergis oyası, mutsuz aşkı veya ayrılık acısını ifade ederdi. Sümbül oyası genellikle nişanlı kızlar tarafından tercih edilir ve bağlılığı simgeler.

Buna göre, oyalarda kullanılan motiflerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu insanının iletişimde kullandığı bir araç olmuştur.
- B) Sözsüz iletişim unsuru olarak kullanılmıştır.
- C) İletişimdeki en etkili yol olmuştur.
- D) İnsanların duygu ve düşüncelerini sembolize etmiştir.

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

10. Aşağıda Merve Hanım'ın gün içinde kullandığı iletişim türleri ve özellikleri verilmiştir.

Günaydın, nasılsınız, özür dilerim vb. kelimeleri sıklıkla kullanır.

E-sağlık üzerinden gelen e-postasını okur ve yanıtlar.

Hastaları ile iletişim kurarken göz teması kurar, jest ve mimiklerini kullanır.

Konuşma esnasında tüm dikkati ile dinler. Yapıcı eleştirilerde bulunur.

Buna göre, Merve Hanım'ın gün içerisinde kurduğu iletişimle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çevresi ile olumlu iletişim kurmuştur. B) Yazılı ve sözlü iletişim türlerine başvurmuştur.
C) Duygularını iletişimine fazlasıyla yansıtmıştır. D) Beden dilini kullanmıştır.

11.

Hocam bilge bir insan olmak için ne yapmak gerekir?

Evladım bilge olmak için karşısındakini can kulağı ile dinlemen, el kol ve yüz hareketleriyle konuşmanı desteklemen bir de kendini onun yerine koyabilmen gereklidir.

Bu diyalogda Nasrettin Hoca'nın olumlu iletişimin;

- I. Etkili dinleme,
II. Empati kumak,
III. Beden dili kullanmak,
IV. Çatışma ortamı oluşturmak

özelliklerinden hangilerine vurgu yaptığı söylenebilir?

- A) I ve II B) III ve IV C) I, II ve III D) II, III ve IV

12 ve 13. soruyu aşağıda verilen bilgilendirici görsele göre cevaplayınız.

12. Buna göre, iletişim ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Beden dili, etkili iletişimde en önemli faktördür.
- B) İnsanlar birden çok iletişim kurma şekli geliştirmişlerdir.
- C) Ses tonu iletişimde kelimelerden daha etkilidir.
- D) Yazılı iletişim kalıcı olduğu için daha etkilidir.

13. Bilgilendirici görsele göre, aşağıda verilen iletişim örneklerinden hangisinin daha etkili olduğu söylenebilir?

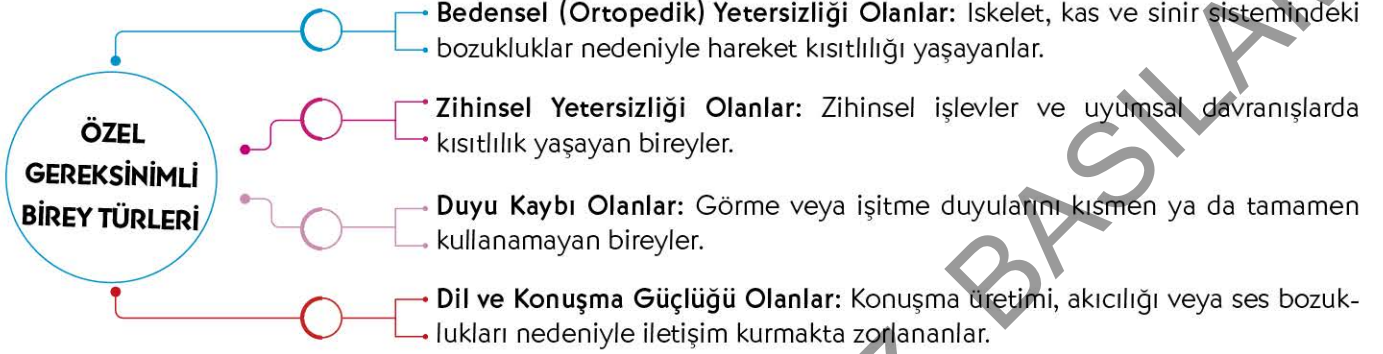
- A) Adnan Bey iş görüşmesi sırasında adayların gözlerinin içine baktı, tebessüm ederek günaydın dedi.
- B) Selma Hanım soru soran öğrencisinin bir sonraki teneffüs gelmesini söyledi.
- C) Kaleci Hakan Bey riskli bir pozisyon sonrası elini havaya kaldırarak takım arkadaşlarını ikaz etti.
- D) 7.sınıf öğrencisi Melek yazılıdan düşük not alan arkadaşını üzülme geçeri diyerek teselli etti.

!! ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN FIRSAT EŞİTLİĞİ

BİLGİLERİMİZİ HATIRLAYALIM

Fırsat eşitliği: Bireylerin cinsiyet, ırk, engellilik durumu gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin eşit imkânlarla sahip olmasıdır.

Özel gereksinimli bireyler: Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal veya sosyal gelişimsel özellikleri nedeniyle akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireylerdir.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN SUNULAN HAKLAR VE HİZMETLER

1. Eğitim Destekleri

Kaynaştırma (Bütünleştirme) Eğitimi: Özel gereksinimli bireylerin normal sınıflarda eğitim alır.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP): Her öğrenciye özel hazırlanan eğitim planı, öğrencinin ihtiyaçlarına göre hedefler belirlenir.

2. Sosyal Yardımlar ve Maaş Hakları

ÖTV Muafiyeti: %90 ve üzeri engel raporu olanlar veya belirli şartları sağlayan özel gereksinimli çocuklar için araç alımında Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) muafiyeti uygulanır.

Engelli Aylığı (2022 Sayılı Kanun): Engel oranı %40-69 arası olanlara ve %70 üzeri (tam bağımlı) olanlara farklı tutarlarda aylık bağlanır.

3. Toplumsal ve Yasal Çalışmalar

Ücretsiz Seyahat Kartı: Belediye otobüsleri, metro, metro-büs ve şehir içi deniz hatları ücretsizdir.

Erişilebilirlik Düzenlemeleri: Kamu binaları, kaldırımlar ve parkların engelli erişimine uygun hâle getirilmesi yasal bir zorunluluktur.

4. İstihdam ve İş Hayatı

Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı (EKPSS): Kamuda memur olmak isteyen bireyler için düzenlenen merkezi sınavdır.

Kota Uygulaması: 50 ve üzeri işçi çalıştıran özel sektör iş yerlerinde %3, kamu iş yerlerinde ise %4 oranında engelli personel çalıştırma zorunluluğu vardır.

Dikkat!

Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliği, sadece yardımda bulunmak değil; onların toplumun her alanına herkesle aynı şartlarda, bağımsız bir şekilde katılabilmesini sağlamaktır. Özel gereksinimli bireylere yaklaşımda en önemli unsurlar; saygı, empati ve eşitliktir.

Örnek Soru:

Devlet kurumları ve yerel yönetimler, özel gereksinimli bireylerin yaşamını kolaylaştırmak için çeşitli düzenlemeler yapmaktadır.

Buna göre, bu düzenlemelerin ortak hedefi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal katılımı güçlendirmek
- C) Rekabeti sınırlamak

- B) Sosyal ayrışmayı artırmak
- D) Farklılıkları gizlemek

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERDE FIRSAT EŞİTLİĞİNİN TEMEL UNSURLARI

1. Erişilebilirlik (Mimari ve Dijital) Fiziksel: Rampalar, asansörler, hissedilebilir yüzeyler ve geniş kapılar Dijital: Web sitelerinin ekran okuyuculara uygun olması, videolarda alt yazı veya işaret dili seçeneği sunulması	2. Kapsayıcı Eğitim Destek Teknolojileri: Görme engelliler için Braille ekranlar veya konuşma güçlüğü çekenler için alternatif iletişim cihazları
3. İstihdamda Pozitif Ayrımcılık Makul Düzenleme: İş yerinin, çalışanın engel durumuna göre (ergonomik masa, özel yazılım vb.) yeniden düzenlenmesi	4. Yasal Güvence ve Farkındalık Seminerler, kampanyalar, okullarda bilinçlendirme etkinliklerinin yapılması

Örnek Soru:

Engelsiz Yaşam Köyü, özel gereksinimli bireylerin (bedensel, zihinsel, ruhsal engelli) ve ailelerinin hayatını kolaylaştırmayı, sosyal hayata katılımlarını artırmayı ve güvenli bir ortamda yaşam sürdürmelerini amaçlayan kapsamlı merkezlerdir. Bu merkezler, engelli bireylerin günlük ihtiyaçlarını karşılayabileceği, rehabilitasyon alabileceği ve sosyal faaliyetlerde bulunabileceği alanlar olarak tasarlanmıştır.

Buna göre, Engelsiz Yaşam Köyü projesinin toplumsal yaşamda;

- I. Empati ve bilinç oluşturmak,
- II. Bireyin yaşam kalitesini artırmak,
- III. Farklılıklara saygı ortamı oluşturmak

özelliklerinden hangilerini ortaya çıkarması beklenir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN BAŞARI ÖRNEKLERİ

Özel gereksinimli bireyler, fiziksel, zihinsel, işitsel veya görsel engellerine rağmen azim, kararlılık ve doğru destekle bilim, sanat, spor ve akademi gibi pek çok alanda dünya çapında başarılarla imza atmışlardır. Bu bireyler, engelleri birer sınırlama olarak değil, farklı bir yaşam deneyimi olarak kabul ederek topluma ilham kaynağı olmaktadır.

Stephen Hawking

(ALS) hastalığı nedeniyle tekerlekli sandalyeye bağımlı hale gelen ve ses sentezleyiciler kullanan ünlü fizikçi Stephen Hawking, evrenin gizemlerini çözmeye yönelik çalışmalarla bilim tarihine geçmiştir.

Frida Kahlo

Meksikalı ressam, hayatı boyunca geçirdiği kazalar ve çocuk felci nedeniyle fiziksel engellerle yaşamıştır. Sanatının yanı sıra, günlükleri ve mektuplarıyla edebiyat alanında da etkili olmuştur.

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen kelimeleri uygun boşluklara yazınız.

İstihdam	Ön yargı	Empati	Erişebilirlik	Ulaşım
Kapsayıcı	Özgüven	Katılım	Bağımsız	Eşit

	Açıklama
1	Engelli bireylerin iş hayatına katılması ..... alanıyla ilgilidir.
2	Rampalar, asansörler ve sesli ışıklar ..... ortamlar oluşturur.
3	Önceden kalıplaşmış yanlış düşüncelere ..... denir.
4	Engelsiz kaldırımlar ve yollar ..... alanındaki çalışmalardır.
5	Herkesin etkinliklere katılabilmesi ..... yaklaşımının sonucudur.
6	Özel gereksinimli bireylerin desteklenmesi onların ..... yaşamalarını sağlar.
7	Özel gereksinimli bireylerin çalışması ..... duygusunu artırır.
8	Eğitimde yapılan düzenlemeler ..... fırsatlar sunar.

ETKİNLİK 2

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

	Açıklamalar	D	Y
1	Fırsat eşitliği, herkesin aynı imkânlara sahip olması demektir.		
2	Rampalar ve asansörler erişilebilir çevre için gereklidir.		
3	Özel gereksinimli bireyler spor ve sanat etkinliklerine katılamaz.		
4	Ön yargılar, fırsat eşitliğini destekler.		
5	Toplumsal farkındalık çalışmaları ön yargıları azaltır.		
6	Medyada başarı hikâyelerine yer verilmesi farkındalık oluşturur.		
7	Toplumsal bilinç arttıkça ayrımcılık azalır.		
8	Ulaşımда yapılan erişilebilirlik düzenlemeleri günlük yaşamı kolaylaştırır.		

ETKİNLİK 3

Görselde verilen özel gereksinimli bireyler için toplumsal fırsat eşitliği sağlayacak çözüm önerisi geliştirerek boşluklara yazınız.

	Çözüm önerisi
Çiğdem Hanım	
Erhan Bey	
Öznur Hanım	
Mehmet Bey	

ETKİNLİK 4

Özel gereksinimli bireylere doğru yaklaşım temel insan haklarına, saygıya, eşitliğe ve empatiye dayanmalıdır.

Aşağıda verilen örneklerde özel gereksinimli bireylerle iletişim kurarken tercih edilmesi gereken davranışları işaretleyiniz.

- Yardım etmeden önce "Yardım ister misiniz?" diye sormak. ☐
- Tekerlekli sandalyeyi veya bastonu bireyin özel eşyası (vücudunun bir parçası) olarak görüp izin almadan dokunmamak. ☐
- Konuşma güçlüğü çeken birinin cümlesini onun yerine tamamlamak. ☐
- İşitme engelli bir bireyle konuşurken bağırarak yerine yüzüne bakarak net konuşmak. ☐
- Soruyu doğrudan bireyin kendisine değil, yanındaki refakatçiye sormak. ☐

ETKİNLİK 5

Aşağıda verilen metne göre soruları cevaplayınız.

Tarihten Bir Kahraman: Beethoven

Sessizliğin İçinden Yükselen Müzik

Ludwig Van Beethoven, küçük yaşlardan itibaren müziğe büyük ilgi duyan bir çocuktur. Piyano çalmayı çok seviyordu ve besteler yapıyordu. Ancak gençlik yıllarında Beethoven için hayat zorlaşmaya başladı. Yavaş yavaş işitme yetisini kaybettiğini fark etti. Bir müzisyen için duyamamak büyük bir engeldi. Beethoven bu durum karşısında çok zorlandı, hatta bir süre müzikten uzaklaşmayı düşündü. Fakat o, pes etmek yerine farklı bir yol seçti. Müzikleri duyamasa bile onları hissedebileceğini fark etti. Piyanonun titreşimlerini hissetmek için elini piyanoya koyuyor, notaları zihninde canlandırıyor. Zamanla Beethoven, işitme kaybına rağmen dünyanın en önemli eserlerini besteledi. Bugün hâlâ dinlenen senfonileri, onun azmi, sabrı ve kararlılığı sayesinde ortaya çıktı. Beethoven'in hikâyesi, engellerin insanı durdurmak zorunda olmadığını gösteren en güçlü örneklerden biridir.

1. Beethoven'in yaşadığı zorluğa rağmen başarılı olmasının en önemli nedeni nedir? Açıklayınız.
2. Beethoven'in hikâyesi günümüzde özel gereksinimli bireyler için hangi mesajı vermektedir? Yazınız.

ETKİNLİK 6

Türkiye, Paris 2024 Paralimpik Oyunları'nda rekor üstüne rekor kırdı

Paris 2024'e 94 sporcuyla giden ay-yıldızlılar; 6 altın, 10 gümüş ve 12 bronz olmak üzere 10 farklı branşta 28 madalya kazanarak tarihinin en iyi derecesini aldı.

İLK KEZ 10 FARKLI BRANŞTA MADALYA

1. Paralimpik oyunları hangi alanda fırsat eşitliği sağlamıştır? Yazınız.
2. Özel gereksinimli bireyler paralimpik oyunlarında madalya kazanarak hangi özelliklerini ortaya çıkartmıştır? Yazınız.

SÜREÇ İZLEME TESTİ

1.

H A B E R

Alzheimer hastaları için "akıllı takip cihazı" desteği 6 ilde başladı.

Türkiye Alzheimer Derneğinin "Alzheimer Yakınları İçin Risk Yönetimi Eğitimi ve Akıllı Takip Cihazı Desteği" projesi kapsamında İstanbul, Bursa, Denizli, Adana, Kayseri ve Tunceli'de hastaların akıllı cihazlarla takibi sağlandı. Bu sayede günlük yaşamın daha güvenli ve kolay hâle gelmesi sağlandı.

Buna göre, başlatılan uygulama ile ilgili;

- I. Güvenlik hizmeti sağlanmıştır.
- II. Özel gereksinimli bireylerin toplum hayatına katılımı amaçlanmıştır.
- III. Teknoloji sosyal fayda için kullanılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

2. Kayseri Büyükşehir Belediyesi, hazırladığı Parkur etkinliği ile vatandaşlara engelli bireylerin günlük yaşamda karşılaştığı zorlukları deneyimleme fırsatı sundu. Her yaştan katılımcının yoğun ilgi gösterdiği etkinlik, geniş kesimlere ulaştı.

Buna göre, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin bu proje ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

- A) Empati kurmayı sağlamak
- B) Ayrıcalıklı toplum oluşturmak
- C) Ön yargıların artmasını sağlamak
- D) Farklı bireylerin ihtiyaçlarını görmezden gelmek

3.

Buse öğretmen, sınıfında gerçekleştirdiği grup çalışmalarını herkesin katılabileceği şekilde düzenlemiştir. Özel gereksinimli öğrencisi Mina'yı arkadaşları ile iş birliği yapmaya yöneltmiştir. Bu sayede Mina özgüven duygusu hissederken sınıf arkadaşları da empati kurmayı, saygı duymayı öğrenmiştir.

Buna göre, Buse öğretmenin, sınıf içi uygulamalarda aşağıdaki değerlerden hangisine önem verdiği söylenebilir?

A) Rekabet	B) Ayrımcılık
C) Katılım ve eşitlik	D) Disiplin

4.

Engellilerin en yakın rampalı otobüse ulaşmasını sağlayan uygulama kullanımda

Ankara'nın Gölbaşı ve Etimesgut ilçelerinden iki lise öğretmeni ile bir mühendisin geliştirdiği, tekerlekli sandalye kullanan kişilerin, durağa en yakın engelli rampası bulunan otobüsün şoförüne ulaşmasını sağlayan "Engelsiz Ulaşın" projesi, uygulamaya geçirildi. "Başkent Mobil" uygulamasına dahil edilen sistem, engelli vatandaşların toplu taşıma araçlarına, özellikle rampalı otobüslere kimseye ihtiyaç duymadan binmelerini sağlıyor.

Verilen habere göre,

- I. Ulaşımda fırsat eşitliği sağlanmıştır.
- II. Tüm ulaşım araçlarına engelli rampası zorunluluğu getirilmiştir.
- III. Toplumun engelli bireylere karşı ön yargısı artırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

5. "Engelleri" beyaz perdede yıkan filmler

Her Çocuk Özeldir (Taare Zameen Par):

Disleksi olan bir çocuğun, hayal gücü ve resim yeteneği sayesinde dünyayı nasıl farklı gördüğünü ve bir öğretmenin yardımıyla kendini nasıl keşfettiğini anlatır.

Öfke (Chocolate): Otizmlili bir kızın dövüş sanatlarındaki olağanüstü yeteneğini ve ailesini koruma mücadelesini işler.

Buna göre, özel gereksinimli bireylerin hayatını konu alan filmler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumun özel gereksinimli bireylere acıması ve ayrıcalık tanınması hedeflenmiştir.
- B) İzleyicinin özel gereksinimli bireyler ile empati kurması amaçlanmıştır.
- C) Özel gereksinimli bireylere karşı nasıl davranılması gerektiği örnek olaylar üzerinden gösterilmiştir.
- D) Herkesin toplumun bir parçası olduğu mesajı verilmiştir.

6.

Belediye başkanı Leyla Hanım bu söz ile aşağıdaki hangi düşüncüyü vurgulamıştır?

- A) Yardımseverlik
- B) Ayrıcalık
- C) Hak temelli yaklaşım
- D) Geçici çözüm

7. Okulu müdürü Ersin Bey eğitim öğretim yılı hazırlıkları çerçevesinde; okul girişine rampalar yaptırmış, asansör ekletmiş ve ders materyalleri sesli hâle getirilmesini sağlamıştır.

Buna göre Ersin Bey ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklılıklara saygılıdır.
- B) Çıkarlarını daha üstün tutmuştur.
- C) Fırsat eşitliği sağlamıştır.
- D) Görev bilinci ile hareket etmiştir.

8.

Aşağıda 7/C sınıfı öğrencilerine uygulanan "Özel Gereksinimli Bireylere Doğru Yaklaşım" konulu anket sonuçları verilmiştir.

Davranışlar	Öğrenci Sayısı
Empati kurmak	(10)
Yardım teklif etmek	(8)
Göz teması kurmak	(6)
Ön yargılı olmak	(2)
Alay etmek	(1)

Verilen anket sonuçlarına göre 7/C sınıfı ile ilgili;

- I. 10 öğrenci olaylara bakış açısını pozitif yönde açıklamıştır.
- II. Öğrencilerin birçoğu toplumsal kaynaşmayı hedeflemiştir.
- III. Öğrenciler daha çok yıkıcı davranışları tercih etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

9. Aşağıda belediyenin projesini duyurduğu afiş verilmiştir.

Özel Gereksinimli ve 65 Yaş Üstü Bireyler için
KURS KAYITLARIMIZ
BAŞLANDI Son Başvuru 6 Ekim

ÜCRETSİZ

Kaligrafi Güzel Yazı
Alçı Rölyef
Dekoratif Ev
Aksesurları Hazırlama
Ebru
Epoksi

Web Tasarım
Pastacılık
Ev Tekstil Ürünleri
Hazırlama
Doğal ve Suni Raftan
Örgü Yapımı
Tel Kırma

Robotik Kodlama
Akıl Zeka Oyunları
Bağlama Kursu
Takı Teknikleri ile Ürün
Yapma
Geri Dönüşüm Malzemeleri
ile Ürün Yapma

BAŞVURU www.kahramanmaras.bel.tr

Buna göre belediyenin bu uygulama ile;

- I. Özel gereksinimli bireylere fırsat eşitliği tanımak,
- II. Sosyal devlet anlayışını sağlamak,
- III. Özel gereksinimli bireyleri topluma kazandırmak

durumlarından hangilerini amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

10. Aşağıda engellilere yönelik hayata geçirilen bazı projeler verilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kendi işini kurmak isteyen engellilere desteklerini anımsatarak, engelli vatandaşlar için hibe desteği sağladıklarını belirtti.

YHT ve ana hat trenlerinde yaklaşık 7,8 milyon engelli yolcu ücretsiz seyahat etti.

Yeni uygulamayla, otizm, down sendromu ve zihinsel gelişim geriliği gibi sorunu olanlar, acil servis ihtiyaçlarını devlet hastaneleri içinde kurulacak özel birimlerden alacak.

Buna göre, hangi alanda fırsat eşitliğine yönelik çalışma yapıldığı söylenemez?

- A) Ulaşım   B) Ekonomi   C) Sağlık   D) Eğitim

11 ve 12. soruları aşağıdaki bilgilendirici görsele göre cevaplayınız.

11. Verilen bilgilendirici görsele göre;

- ÖTV ve MTV muafiyeti gibi uygulamalarla hareket özgürlüğü kısıtlaması ortadan kaldırılmak istenmiştir.
- Engelli bireylerin refah seviyesi artırılmak amaçlanmıştır.
- Sürdürülebilir bir yaşam için engellilerin hayatı kolaylaştırılmak istenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

12. Verilen bilgilendirici görsele göre, özel gereksinimli bireylere hangi alanda avantaj sağlandığı söylenemez?

- A) Dış ticaret   B) Ulaşım   C) Kültür   D) Barınma

MİLLÎ MESELELER KARŞISINDA TÜRK TOPLUMUNDA TUTUM VE DAVRANIŞLARI

BİLGİLERİMİZİ HATIRLAYALIM

Millî Birlik	Millî Bilinç	Millî Mesele
Toplumsal ortak amaç etrafında kenetlenmesidir.	Ortak tarih, kültür ve değerlerin farkında olmasıdır.	Bir milletin tamamını ilgilendiren devletin varlığını, bağımsızlığını, güvenliğini doğrudan etkileyen konu ve sorunlardır.

TÜRK TOPLUMUNUN MİLLÎ MESELELER KARŞISINDAKİ TUTUM VE DAVRANIŞLARI

Millî İrade ve Demokrasiye Bağlılık Bir toplumun kendi geleceği üzerinde söz sahibi olma kararlılığını ve bu hakkı koruma azmini ifade eder.	Vatan ve Bayrak Sevgisi Vatan ve bayrak kutsal değerler olarak kabul edilir. Millî olaylarda duygusal bağlılık çok güçlü şekilde ortaya çıkar.	Toplumsal Duyarlılık Şehitlere, gazilere ve mağdurlara karşı duyarlılık yüksektir. Empati ve yardımlaşma ön plandadır.
Fedakârlık ve Dayanışma Millî meselelerde halk, gerektiğinde canını, malını ve zamanını ortaya koymaktan çekinmez. Afetlerde ve krizlerde yardımlaşma en üst seviyeye çıkar.	Devlete ve Orduya Güven Millî konularda devlet kurumlarına ve orduya güven duyulur. Toplum, devletle birlikte hareket etme eğilimindedir. Bu güven, kriz yönetimini kolaylaştırır ve düzeni korur.	Tarih Bilinci ve Millî Hafıza Geçmişte yaşanan önemli olaylar (savaşlar, zaferler) toplumun davranışlarını etkiler. Bu olaylar, millî kimliğin oluşmasında önemli rol oynar.
Birlik ve Beraberlik Türk toplumu, farklı düşüncelere sahip olsa bile millî konularda tek yürek olur. Özellikle kriz anlarında bireysel farklılıklar geri planda kalır. "Vatan söz konusuysa gerisi teferruattır." anlayışı hâkimdir.	Bağımsızlığa Düşkünlük Türk toplumu tarih boyunca özgür yaşamayı temel değer olarak benimsemiştir. Dış müdahalelere karşı direnç gösterir. Bu özellik, millî mücadele ruhunun temelini oluşturur.	

Dikkat! Millî meseleler karşısında Türk toplumu; vatan sevgisi, bayrağa bağlılık ve milletine karşı vefa duygularını güçlü şekilde ortaya koyar. Bu değerler, millî kimliğin temelini oluşturur ve toplumu bir arada tutar.

Örnek Soru:

1921'de Kurtuluş Savaşı'nda Türk ordusuna cephane taşıyan Türk kadınları

15 Temmuz 2016 darbe girişimi sonrası sokaklara dökülen Türk halkı

Verilen görseller incelendiğinde millî meseleler karşısında Türk toplumunun göstermiş olduğu ortak tutum ve davranışlara üç örnek yazınız.

Önemli!

Millî meseleler karşısındaki duruş, tarihi değerlerin ve millî sembollerin (bayrak, marş, kahramanlık hikayeleri) günlük yaşamda yeniden anlam kazanmasını sağlar.

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

TÜRK TOPLUMUNUN YAKIN TARİHTE YAŞADIĞI MİLLÎ MESELE ÖRNEKLERİ

15 Temmuz Darbe Girişimi

- Demokrasiye sahip çıkma bilinci gelişmiştir.
- Halk, birlik olup meydanlara çıkarak milli iradeyi savunmuştur.
- Toplumda dayanışma ve beraberlik duygusu güçlenmiştir.
- Şehit ve gazilere karşı saygı ve vefa artmıştır.

Türkiye Kadın Millî Voleybol Takımı Dünya Şampiyonluğu

- Toplumda büyük gurur ve sevinç yaşanmıştır.
- Kadınların spordaki başarısı takdir edilmiştir.
- Türkiye'nin uluslararası alandaki itibarı artmıştır.
- Gençlere ilham kaynağı olmuştur.

Erkek Ampute Futbol Millî Takımı Dünya Şampiyonluğu

- Engellerin aşılabileceği bilinci güçlenmiştir.
- Toplumda saygı ve farkındalık artmıştır.
- Milli birlik ve gurur duygusu pekişmiştir.
- Azim ve mücadele örneği olarak görülmüştür.

Alper Gezeravcı (Uzay Görevi)

- Bilim ve teknolojiye olan ilgi artmıştır.
- Milli gurur ve özgüven yükselmiştir.
- Gençler bilimsel çalışmalara teşvik edilmiştir.

Millî Kalkınma Projeleri (İHA – SİHA)

- Millî Kalkınma Projeleri, Türk toplumunda "yerlilik ve millilik" bilincini bir tutkuya dönüştürmüştür.
- Ülkenin bağımsızlık ve savunma gücüne güven artmıştır.

6 Şubat 2023 Depremi

- Toplumda büyük bir yardımlaşma ve dayanışma örneği görülmüştür.
- İnsanlar tek yürek olup destek olmuştur.

Örnek Soru:

Mete Gazoz, Türk halkına verdiği sözü tutmanın mutluluğunu yaşıyor

- Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları: Klasik yay bireysel kategorisinde altın madalya
- 2023 Dünya Okçuluk Şampiyonası: Berlin'de altın madalya kazanarak dünya şampiyonu olan ilk Türk okçu.
- 2024 Avrupa Okçuluk Şampiyonası: Bireysel altın madalya
- 2025 Avrupa Okçuluk Grand Prix (Antalya): Klasik yay erkekler kategorisinde altın madalya

Buna göre, Mete Gazoz'un milli menfaatlere;

- I. Türkiye'nin uluslararası tanıtımını,
- II. Milli kültürün sporla yaşatılmasını,
- III. Gençlere ilham olmasını

katkılarından hangilerini sağladığı söylenebilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

ETKİNLİK 1

A sütununda verilen olayları, B sütunundaki uygun değerlerle eşleştiriniz. (Bir olay birden fazla değerle ilişkilendirilebilir.)

A-OLAY / BAŞARI	
1	15 Temmuz Darbe Girişimi
2	6 Şubat Depremleri
3	Türkiye Kadın Millî Voleybol Takımı'nın dünya şampiyonluğu
4	Erkek Ampute Futbol Millî Takımı'nın dünya şampiyonluğu
5	Mete Gazoz'un olimpiyat şampiyonluğu
6	SümeYYe Boyacı'nın yüzmede dünya şampiyonluğu
7	Alper Gezeravcı'nın uzaya çıkması
8	İHA'ların geliştirilmesi
9	SİHA'ların savunmada kullanılması
10	Yerli otomobil TOGG
11	Türk dizilerinin dünyada izlenmesi
12	Türk sanatçıların uluslararası ödüller alması
13	Millî bayramların coşkuyla kutlanması
14	Spor müsabakalarında millî takıma destek

B-VURGULANAN DEĞER	
A	Dayanışma
B	Vatanseverlik
C	Millî gurur
D	Azim
E	Sevgi
F	Millî kimlik bilinci
G	Demokrasiye bağlılık
H	Teknolojik gelişme
I	Bilimsel ilerleme
J	Kültürel tanıtım
K	Toplumsal birlik
L	Savunma gücü
M	Yardımlaşma
N	Millî bilinç

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	13	12	14						

ETKİNLİK 2

Aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

1. Vatanseverlik nedir?
.....
2. Milli başarılar neden önemlidir?
.....
3. Teknolojik gelişmeler ülkeye nasıl katkı sağlar?
.....

ETKİNLİK 3

Aşağıda verilen soruların cevaplarını boşluklara yazınız.

TOPYEKÜN KALKINMA		YARDIMLAŞMA	
VATANSEVERLİK		MİLLÎ DEĞERLER	
GURUR	MİLLÎ KİMLİK	YARDIMLAŞMA	
DAYANIŞMA	MİLLÎ KİMLİK	BAĞIMSIZLIK	
VEFA	AZİM	BİLİM	GÜÇ

1. Ülkesini sevmeye ve koruma duygusu → .....
2. Zor zamanlarda birlikte hareket etme → .....
3. Aynı millete ait olma bilinci → .....
4. 15 Temmuz Darbe Girişimi'nde gösterilen önemli değer → .....
5. 6 Şubat Depremi sonrası öne çıkan değer → .....
6. Ülkenin gelişmesi için yapılan çalışmalar → .....
7. İHA ve SİHA gibi projelerin ortak amacı → .....
8. Mete Gazoz'un başarısını sağlayan özellik → .....
9. Alper Gezeravcı'nın yaptığı katkı alanı → .....
10. Spor başarılarının ülkeye kazandırdığı duygu → .....

ETKİNLİK 4

Aşağıda tarihimizde yaşanan olaylara karşı Türk milletinin tutum ve davranışlarını içeren bilgi tablosu verilmiştir.

A-OLAY / BAŞARI	A-OLAY / BAŞARI
"Ya İstiklal Ya Ölüm" parolasıyla bağımsızlık mücadelesi.	"Gün Birlik Günüdür" parolasıyla can kurtarma ve yaraları sarma mücadelesi.
Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın yasama yetkisiyle yayımladığı emirler.	Depremlerin ardından ilan edilen "4. Seviye Alarm", Türkiye'nin uluslararası yardım çağrısını resmileştirmiştir.
Kağnı ve at arabası sahiplerinin ayda 100 km askeri taşıma yapması.	Tır şoförleri, iş makinesi operatörleri ve gönüllülerin kar-kış demeden bölgeye gitmesi.
Halkın elindeki giyecek ve yiyeceğin %40'ının (bedeli sonra ödenmek üzere) orduya verilmesi.	Vatandaşların maaşlarını, ziynet eşyalarını ve kışlık erzaklarını depremzedelere bağışlaması.
Kadınların ve yaşlıların cephe gerisinde gece gündüz ordu için çorap ve çarık dikmesi.	Meslek liselerinin, ev hanımlarının ve fabrikaların uyku tulumu, çadır ve soba üretimine geçmesi.
Her ilçede kurulan "Tekalif-i Milliye Komisyonları" aracılığıyla kayıtlı toplama.	AFAD, Kızılay ve binlerce STK koordinasyonunda mahalle bazlı yardım toplama merkezleri.

1. Her iki olayda da Türk milletinin gösterdiği ortak tutum ve davranışları üç başlık hâlinde yazınız.

- .....
- .....
- .....

2. "Milletine karşı vefalı olma" ifadesini verilen olaylardan yola çıkarak açıklayınız.

.....

3. 1921 yılında kağnılarla cepheye giden yol ile 2023 yılında tırlarla deprem bölgesine giden yol arasında ön plana çıkan millî düşünceler nelerdir?

- Tekalif-i Millîye Emirlerinde ön plana çıkan milli düşünce:
- 6 Şubat Depremi Seferberliğinde öne çıkan tutum ve düşünce:

SÜREÇ İZLEME TESTİ

1. ASELSAN (Askeri Elektronik Sanayi), Türkiye'nin en büyük savunma elektroniği kuruluşu olup, deniz altından uzaya kadar geniş bir yelpazede yüksek teknoloji çözümleri geliştiren lider bir firmadır. 1975 yılında Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı'na bağlı olarak kurulan şirket, savunma sanayisinin yanı sıra sivil alanlarda da faaliyet göstermektedir.

Buna göre, ASELSAN'ın kuruluşunda;

- I. Türkiye'nin savunma sanayisindeki dışa bağımlılığını azaltmak,
- II. Milli güvenliği teknolojik bağımsızlıkla pekiştirmek,
- III. Türk Silahlı Kuvvetlerinin evrensel boyutta prestijini artırmak

amaçlarından hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

2. 6 Şubat 2023'te gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından, Cumhurbaşkanlığı tarafından imzalanan kararname ile Türkiye genelinde ve dış temsilciliklerde 7 gün süreyle millî yas ilan edilmiştir.

Bu uygulamadan hareketle "Millî Yas" ilanı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumun ortak acıda birleşmesi amaçlanmıştır.
- B) Karar, devletin en üst yürütme makamı tarafından alınmıştır.
- C) Millî yas süreci, belirli bir zaman dilimiyle sınırlandırılmıştır.
- D) Yalnızca depremin etkilediği illerde uygulanmıştır.

3. A Millî Futbol Takımı'nın önemli karşılaşmaları öncesinde şehirlerde bayraklandırma çalışmaları hem belediyeler hem de vatandaşlar tarafından büyük bir coşkuyla yürütülmektedir. Belediyeler, şehrin ana arterlerini ve meydanlarını dev Türk bayrakları ve millî takım görselleriyle donatmaktadır. Vatandaşlar, millî maç heyecanını evlerinin balkonlarına ve pencerelerine Türk bayrakları asarak paylaşmaktadır.

Buna göre, vatandaşların bayraklar ile millî takıma destek olması aşağıdaki özelliklerden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Millî birlik ve beraberlik
- B) Bireysel çıkar
- C) Irk üstünlüğü
- D) Kültürel değerler

4. Alper Gezeravcı, Türkiye'nin uzay tarihinde dönüm noktalarından biri olarak kabul edilen, uzaya çıkan ilk Türk astronot ünvanını taşıyan bir hava pilotudur. Mersin'in Silifke ilçesinde doğan Alper Gezeravcı'nın uzay yolculuğu, Türk milleti için sadece bir "gökyüzü olayı" değil, milli gurur ve milli menfaatlerin keşiştiği tarihi bir dönüm noktasıdır.

Buna göre Alper Gezeravcı'nın milli gurur olarak görülmesinde;

- I. Uzayda yaptığı iletişimlerde Türkçe çağrı işaretiyle konuşarak Türk kimliğini vurgulaması,
- II. Üniformasındaki ay-yıldızlı bayrak ve yanında taşıdığı tarihi sembollerini tüm dünyaya tanıtmaması,
- III. Türkiye genelinde okulları ve üniversiteleri ziyaret ederek öğrencilere uzay ve bilim konularında ilham vermesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

5. TEKNOFEST1 milyon 630 bin başvuruyla rekor tazeledi.

Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı (T3 Vakfı) ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yürütücülüğünde gerçekleştirilen TEKNOFEST'te, teknoloji yarışmaları, hava gösterileri, konserler, çeşitli konularda söyleşiler ve etkinlikler gibi birçok faaliyet gerçekleştiriliyor.

Buna göre, TEKNOLFEST organizasyonları ile;

- I. Milli bilinci uyandırmak,
- II. Milli teknolojiyi geliştirmek,
- III. Teknoloji ithalatını artırmak

durumlarından hangilerinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

6. Samsun'da 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamaları kapsamında 1919 metre uzunluğundaki Türk bayrağıyla cumhuriyet yürüyüşü düzenlendi. İlçesindeki Çobanlı İskelesi'nden başlayan "Gençlik ve Bayrak Yürüyüşü"ne katılan öğrenciler ve vatandaşlar, yürüyüş boyunca çeşitli marşlar seslendirdi.

Buna göre, düzenlenen etkinlikle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gelenek ve görenekler yaşatılmıştır.
B) Ülkemizin demokrasiye olan inancı vurgulanmıştır.
C) Birlik ve beraberlik ruhu yaşatılmıştır.
D) Türk milleti aynı duygu etrafında birleşmiştir.

7.

Verilen bilgilendirici görsele göre, TÜRK-SAT uyduları hangi alanda milli menfaatlere hizmet etmiştir?

- A) Tarım
B) Sanat
C) Spor
D) İletişim

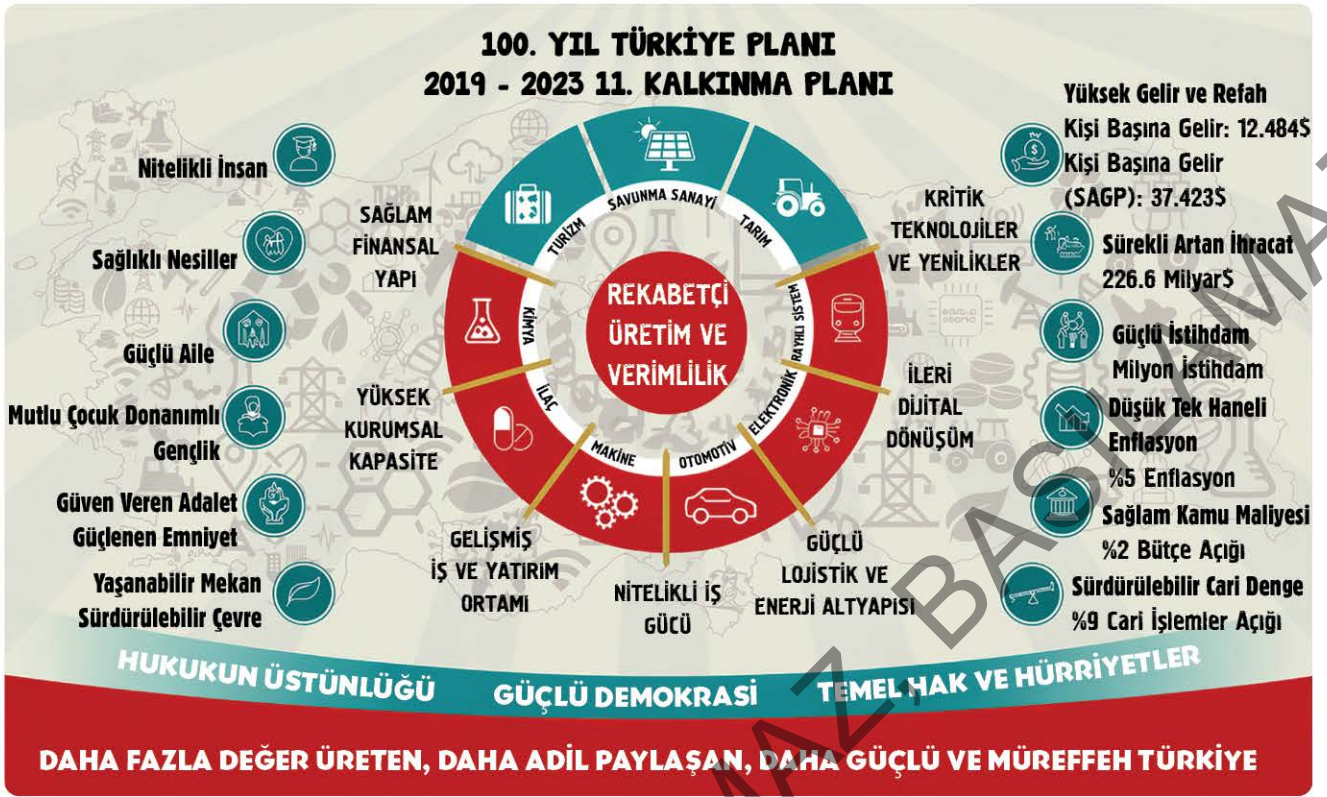
8. Millî meseleler, bir milletin bekası, güvenliği, bağımsızlığı, ekonomik kalkınması, kültürel bütünlüğü ve uluslararası arenadaki çıkarları ile ilgili olan, en temel konulardır. Bu meseleler, toplumun genelini ilgilendirdiği için siyasi görüş farkı gözetmeksizin ortak bir tutum takınılması beklenir.

Buna göre,

- I. Terörle mücadele,
  - II. Savunma sanayisinde yerlilik ve millîlik,
  - III. Trafik cezalarındaki artış
- durumlarından hangileri Türkiye Cumhuriyeti'nin millî meseleleri arasında gösterilebilir?**

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

9.

Verilen bilgilendirici görsele bakılarak;

- Ekonomik büyümeyi sağlamak,
- Uluslararası alanda güçlü bir konuma gelmek,
- Komşu devletlere karşı saldırgan tutum izlemek

durumlarından hangilerinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

10. Millî işletim sistemi Pardus'un okullardaki etkileşimi artıyor. Millî işletim sistemi Pardus'un, öğretmenlerin ders anlatırken ihtiyaç duyacağı tüm gereklilikler düşünülerek geliştirilen etkileşimli tahta ara yüzünü kullanan derslik sayısı Türkiye genelinde 35 bine ulaştı. Yıl sonuna kadar bu işletim sisteminin kullanıldığı tahta sayısının 50 bini bulması bekleniyor.

Buna göre, Pardus sistemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- Teknolojik bağımsızlığı artırmak hedeflenmiştir.
- Eğitimde millî programlar kullanılmıştır.
- Teknolojide dışa bağımlılık tamamen sona ermiştir.
- Türkiye'nin millî çıkarlarına uygun davranılmıştır.

11, 12 ve 13. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

TÜRKSAT 6A	Türkiye'nin ilk yerli ve milli haberleşme uydusudur. TÜBİTAK UZAY, TUSAŞ, ASELSAN ve CTech işbirliğiyle üretilen uydu, 2024 yılında fırlatılarak Türkiye'yi kendi haberleşme uydusunu üretebilen 11 ülke arasına sokmuştur.	
TOGG (Türkiye'nin Otomobili)	Türkiye'nin Otomobil Girişim Grubu (Togg) tarafından geliştirilen, tamamen elektrikli ve akıllı yerli otomobil projesidir. İlk modeli T10X ile seri üretime geçmiştir.	
TÜRKOVAC	COVID-19 pandemisi sürecinde Erciyes Üniversitesi ve Sağlık Bakanlığı işbirliğiyle geliştirilen, Türkiye'nin ilk yerli inaktif COVID-19 aşısıdır.	
Bayraktar TB2 ve AKINCI (İHA/SİHA)	Uzaktan kontrol edilebilen veya otonom görev yapabilen insansız hava araçlarıdır. Keşif, gözetleme ve hedef imha görevlerinde kullanılır, uzun süre havada kalabilir ve hassas mühimmat taşıyabilir.	
TCG Anadolu	Türk Deniz Kuvvetleri'nin en büyük savaş gemisi olan çok maksatlı amfibi hücum gemisidir. Üzerinde helikopter ve İHA/SİHA konuşlandırılabilir, asker ve araç taşıyabilir.	
Altay Tankı	Yeni nesil ana muharebe tankıdır. Yüksek zırh koruması, gelişmiş atış kontrol sistemi ve güçlü motoru ile modern savaş koşullarına uygun olarak tasarlanmıştır.	
TUA (Türkiye Uzay Ajansı)	TUA'nın koordinasyonunda "Milli Uzay Programı" yürütülmektedir. Bu kapsamda ilk Türk astronot Alper Gezeravcı uzay görevini gerçekleştirmiş ve yerli uydu projeleri hız kazanmıştır.	

11. Buna göre Türkiye'nin yerli ve millî projeleri ile ilgili;

- Bu projeler, Türkiye'nin teknoloji alanında dışa bağımlılığını azaltmayı hedeflemiştir.
- Milli üretimi desteklemek için kurum ve kuruluşlar iş birliği içinde çalışmıştır.
- Teknolojileri hamleleri ağırlıklı olarak savunma sanayisi alanında yoğunlaşmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

12. Gerçekleştirilen bu projelerin Türk milletinde aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisini ortaya çıkartması beklenemez?

- A) Irk üstünlüğü   B) Vatanseverlik   C) Fedakarlık   D) Millî birlik

13. Buna göre, üretilen teknolojilerin hangi alanda millî fayda sağladığı söylenemez?

- A) Halk sağlığı   B) Ekonomik istikrar   C) Ülke savunması   D) Toplumsal çözülme

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

1. **Hacivat** : Merhaba Karagöz'üm. Nasılsın, iyi misin?

Karagöz : İyi değilim Hacivat. Donuyorum.

Hacivat : Bak Karagöz'üm, leylekler gelmiş. Artık yaz geliyor.

Karagöz : Hacivat, anlamsız konuşma. Hem leylek gelmiş diyorsun hem kaz geliyor diyorsun.

Hacivat : Kaz demedim Karagöz'üm, yaz geliyor dedim.

Karagöz : Kaz yazayım ama ben yazı bilmem ki. Yaz demek kolay.

Yukarıdaki diyaloga göre, Karagöz ile Hacivat arasındaki iletişimin olumsuz ilerlemesinde;

- I. Yanlış anlama,
- II. Tehdit etme,
- III. Empati kurma

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Türkiye son yıllarda savunma sanayi, uzay, teknoloji ve sanayi alanlarında önemli projeler geliştirmiştir. İHA, SİHA, yerli otomobil ve uzay çalışmaları bu projeler arasında yer almaktadır. Bu projeler sayesinde Türkiye dışa bağımlılığı azaltmayı ve kendi teknolojisini üretmeyi hedeflemektedir.

Metne göre millî kalkınma projelerinin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İthalatı artırmak
- B) Kültürel faaliyetleri azaltmak
- C) Bağımsızlığı güçlendirmek
- D) Sadece askerî alanda gelişmek

3.

H A B E R

Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası "Yerli Üretim" temalı etkinliklerle kutlandı.

Millî Eğitim Bakanlığınca (MEB), okullarda her yıl kutlanan ve **12-18 Aralık** tarihlerini kapsayan Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası kapsamında farklı eğitim kademelerindeki öğrenciler için etkinlikler hazırlandı. Bu kapsamda öğrenciler yerli ve milli imkânlarla üretilen Bayraktar **KIZILELMA** insansız savaş uçağı, Bayraktar **TB2 SİHA Sistemi**, **HÜRKUŞ** eğitim uçağı, **GÖKBAY** helikopteri, Bayraktar **AKINCI TİHA**, Türk savunma sanayisi millî hava araçları **ANKA-3** ve **KAAN** gibi teknoloji hamlesi tanıtıldı.

Buna göre, Millî Eğitim Bakanlığı bu uygulama ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Tüketim bilincini sadece gıda ürünleriyle sınırlı tutmak
- B) Millî teknoloji hamlesi'ni benimsetmek
- C) Girişimcilik ve inovasyon ruhunu aşılama
- D) Millî aidiyet duygusunu güçlendirmek

4. Aşağıda olumlu iletişimi ifade eden bir görsel verilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi olumlu iletişime örnek olarak gösterilemez?

- A) Alaycı ifadeler kullanılır.
- B) Farklılıklara saygı gösterilir.
- C) Hoşgörülü davranışlar sergilenir.
- D) Güler yüzlü ve içten sohbet edilir.

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

5. Üniversite öğrencileri işitme engelli bireyler için "akıllı iletişim eldiveni" geliştirdi.

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencileri tarafından işaretili dilini bilmeyen kişilerle iletişim kurmakta zorlanan işitme ve konuşma engelli bireylere yenilikçi çözüm sunmak amacıyla "EliTışim Projesi"ni hayata geçirdi.

Buna göre, öğrencilerin geliştirdikleri proje ile;

- Ülke ihracatını artması için teknolojiler üretmek,
- Teknolojik imkanları kullanarak dezavantajlı grupların yaşam kalitesini artırmak,
- İşitme ve konuşma engelli bireylerin sosyal hayata katılımını kolaylaştırmak

durumlarından hangilerini amaçladıkları söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

6. Türkiye'nin Millî Kalkınma Projeleri kapsamında İnsansız Hava Aracı (İHA) ve Silahlı İnsansız Hava Aracı (SİHA) alanında yürüttüğü çalışmalar, devletimizin yerlilik oranını artırarak teknolojik bağımsızlığı güçlendirmiş ve toplumda büyük bir gurur, özgüven ve teknolojiye ilgi uyandırmıştır.

Buna göre, yapılan çalışmaların Türk toplumunun hangi alana güven duygusunu artırdığı söylenebilir?

- A) Eğitim
B) Savunma
C) Sağlık
D) Eğlence

7. Aşağıda Engelsiz Zihinler Derneğinin sosyal medyada paylaştığı afiş verilmiştir.

Buna göre, verilen afiş ile fırsat eşitliğinin hangi temel unsuruna vurgu yapılmıştır?

- A) Erişebilirlik
B) Farkındalık
C) Eğitimde Eşitlik
D) İletişim Desteği

8. Özel gereksinimli bireylere yönelik fırsatlar ve destekler

- Kamu personeli seçme sınavı (EKPSS) veya kura yöntemiyle engelli bireyler kamu kurumlarına atanabilmektedir.
- Müze ve Ören Yerlerine giriş ücretsizdir.
- GSM operatörleri, engelli kişilere özel tarifeler uygulamaktadır.
- TOKİ, hazırladığı projeler kapsamında planlanan konut sayısının %5'i kadarını engelli vatandaşlarımıza ayırmaktadır.

Buna göre, özel gereksinimli bireylere;

- Ekonomi,
- Kültür,
- Barınma

alanlarından hangilerinde fırsat eşitliği sağlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

9.

Buna göre, verilen afişin Türk milletinde aşağıdaki duygulardan hangisini ortaya çıkartması beklenemez?

- A) Toplumsal sevinç
- B) Millî birlik ve beraberlik
- C) Millî gurur
- D) Kültürel yozlaşma

10.

Verilen görsellerde iletişimin hangi ögesine vurgu yapıldığı söylenebilir?

- A) Empati yapmak
- B) Göz teması kurmak
- C) Sen dili kullanmak
- D) Ön yargılı olmak

11. Özel gereksinimli bireyler (zihinsel, bedensel, işitme, görme, otizm, öğrenme güçlüğü vb.) için etkinlikler, onların bireysel ihtiyaçlarına, ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre uyarlanarak hazırlanmaktadır. Bu etkinlikler motor becerileri, sosyal etkileşimi, bilişsel gelişimi ve bağımsız yaşam becerilerini desteklemeyi amaçlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi özel gereksinimli için hazırlanan etkinliklere örnek gösterilemez?

- A) Akıllı Baston ve Navigasyon Sistemleri
- B) Engelsiz Spor Şenliği
- C) Yaya geçidi uygulaması
- D) "Benim Gözümle Hayat" Fotoğraf Sergisi

12. Jest, duygu ve düşüncelerin sözsüz olarak aktarılmasını sağlayan beden dili unsurudur. Jest, el, kol ve baş hareketleri gibi vücut hareketlerini kapsar. İletişimi güçlendiren, mesajı vurgulayan ve anlamı pekiştiren bu hareketler, etkili etkileşimin temelidir.

Buna göre, aşağıdaki görsellerden hangisi jسته örnek gösterilemez?

- A)
- B)
- C)
- D)

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

13. Kampanyanın adı: Biz Bize Yeteriz Türkiye

Düzenlenme tarihi: 2020

Amaç: Pandemi nedeniyle işine ara vermek zorunda kalan veya geçim sıkıntısı çeken vatandaşlara nakdi yardım sağlamak. Kampanya süresince toplanan miktar kısa sürede 2 milyar TL'yi aşmıştır.

Buna göre düzenlenen kampanya ile ilgili;

- I. Sosyal devlet anlayışı ile hareket edilmiştir.
- II. Halk milli meseleler karşısında birlik ve beraberlik tutumu sergilemiştir.
- III. Türk halkı zor günlerde yardımlaşma ve dayanışma göstermiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

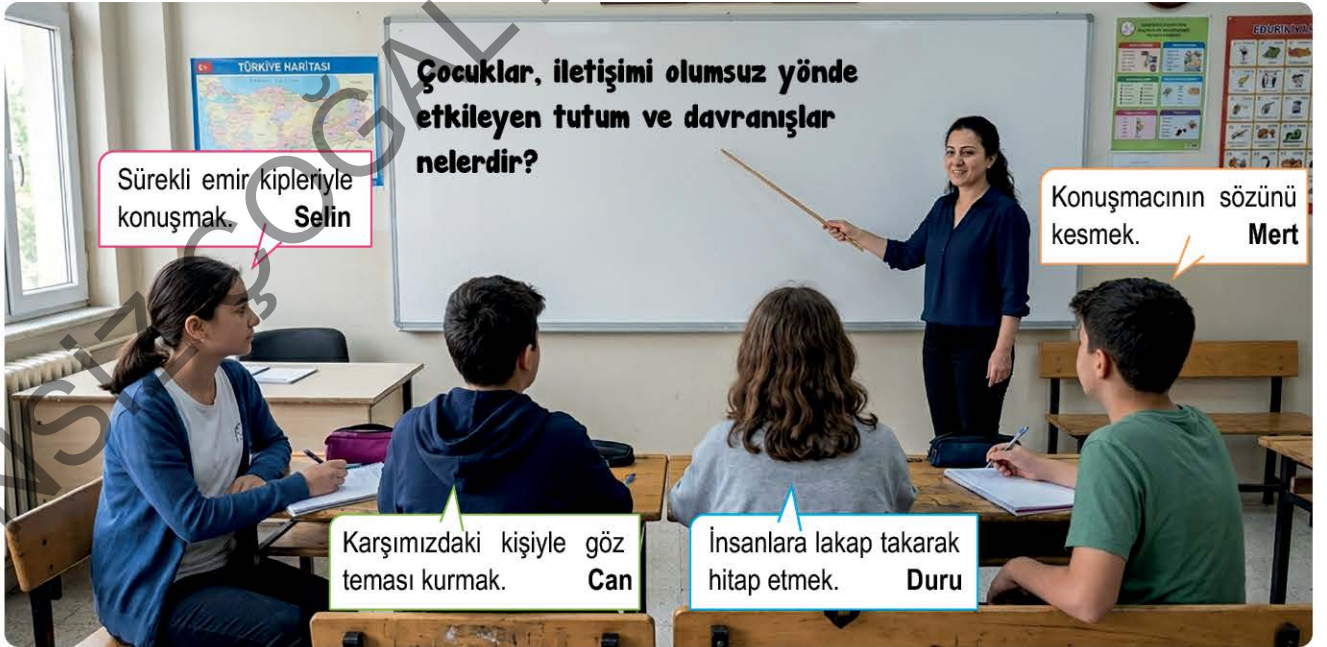

**BİZ BİZE YETERİZ
TÜRKİYEM**

KORONA YAZ
8119'A YOLLA
10 TL KARŞILIĞINDA
BAĞIŞTA BULUN

#BİZBİZEYETERİZ
TÜRKİYEM

14.

Görseldeki diyaloga göre Elif öğretmenin sorusuna hangi öğrenci yanlış cevap vermiştir?

- A) Mert   B) Selin   C) Can   D) Duru

15.

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN

KURS KAYITLARIMIZ

BAŞLADI

- Halk Oyunları
- Ritim
- Futbol
- Keman
- Resim
- Takı - Tasarım
- Çini - Seramik

Son Başvuru : **20 Eylül Salı**
Başvuru Adresi: **Kültür Park**

Buna göre, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen bu kurslar ile aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Toplumun özel gereksinimli bireylere karşı ön yargılarını artırmak
- B) Özel gereksinimli bireylerin toplumla bağlarını güçlendirmek
- C) Resim, müzik ve el sanatları gibi alanlarda bireysel yeteneklerini keşfetmelerine destek olmak
- D) Sanat ve sporun iyileştirici gücüyle bireylerin özgüvenlerini yükseltmek

16. 6. sınıf öğrencisi Ravza iletişim becerilerim adlı anketi aşağıdaki gibi işaretlemiştir.

İLETİŞİM BECERİLERİ	EVET	HAYIR
Dinleyicinin seviyesine uygun konuşmalardan kaçınıyorum.		X
Yanlış anlaşılılmaya neden olacak ifadeler kullanmamaya özen gösteririm.	X	
İletişim sırasında empati kurmaya dikkat ederim.	X	
Son sözü söylemek için çabalarım.		X
Genellikle sen dili ile başlayan iletişimleri tercih ederim.		X
Konuşmacıyı yargılanmadan suçlanmadan dinlerim.	X	

Buna göre anketteki işaretlemelere göre Ravza ile ilgili;

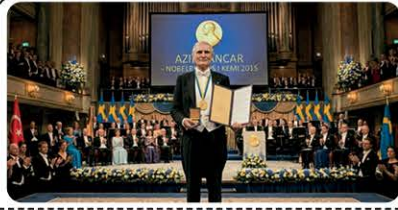
- I. Karşısındaki kişinin anlayacağı bir dille konuşmaya özen gösterir.
- II. Karşısındakinin duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışır.
- III. Çözüm odaklı bir kişidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

17. Aşağıda Türk toplumuna çalışmaları ile katkı sunmuş milletini onurlandırmış bazı kişiler verilmiştir.

Aziz Sancar: DNA onarımı alanındaki çalışmalarıyla Nobel Kimya Ödülü'nü kazanarak bu ödülü alan ilk Türk bilim insanı oldu. Ödülünü Anıtkabir'e bağışlayarak başarısını milletle paylaştı.

Sertab Erener: 2003 yılında Eurovision şarkı yarışmasında kazandığı birincilikle, Türk müziğinin modern yüzünü dünyaya göstererek büyük bir milli gurur yaşattı.

Rıza Kayaalp: Onlarca Avrupa ve Dünya şampiyonluğu ile olimpiyat madalyaları kazandı. Galibiyet sonrası minder ortasında Türk bayrağıyla attığı tur, ekran başındaki milyonlarca insanı aynı heyecan ve vatanseverlik duygusunda birleştirdi.

Buna göre, verilen kişilerin hangi alanda milli dayanışmaya hizmet ettiği söylenemez?

- A) Askeri B) Spor C) Bilim D) Sanat

18. Sosyal medyada #otizmemaviışık yak etiketi ile binlerce paylaşım yapılmakta, bireyler ve kurumlar profil resimlerini maviye boyayarak veya mavi giysilerle destek vermektedir

 2 NİSAN DÜNYA OTİZM FARKINDALIK GÜNÜNDE
#otizmemaviışık yak

 MAVİ GİY
 FOTOĞRAF ÇEK
 #otizmemaviışık yak etiketiyle
 PAYLAŞ

www.tohumotizm.org.tr

Buna göre, projeye katkı sağlayan bireylerin;

- I. Toplumsal sorunlara karşı duyarlılık gösterme,
II. Farklılıklara saygı duyma ve farkındalık oluşturma,
III. Yardımlaşma ve dayanışma bilinciyle hareket etme
özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III